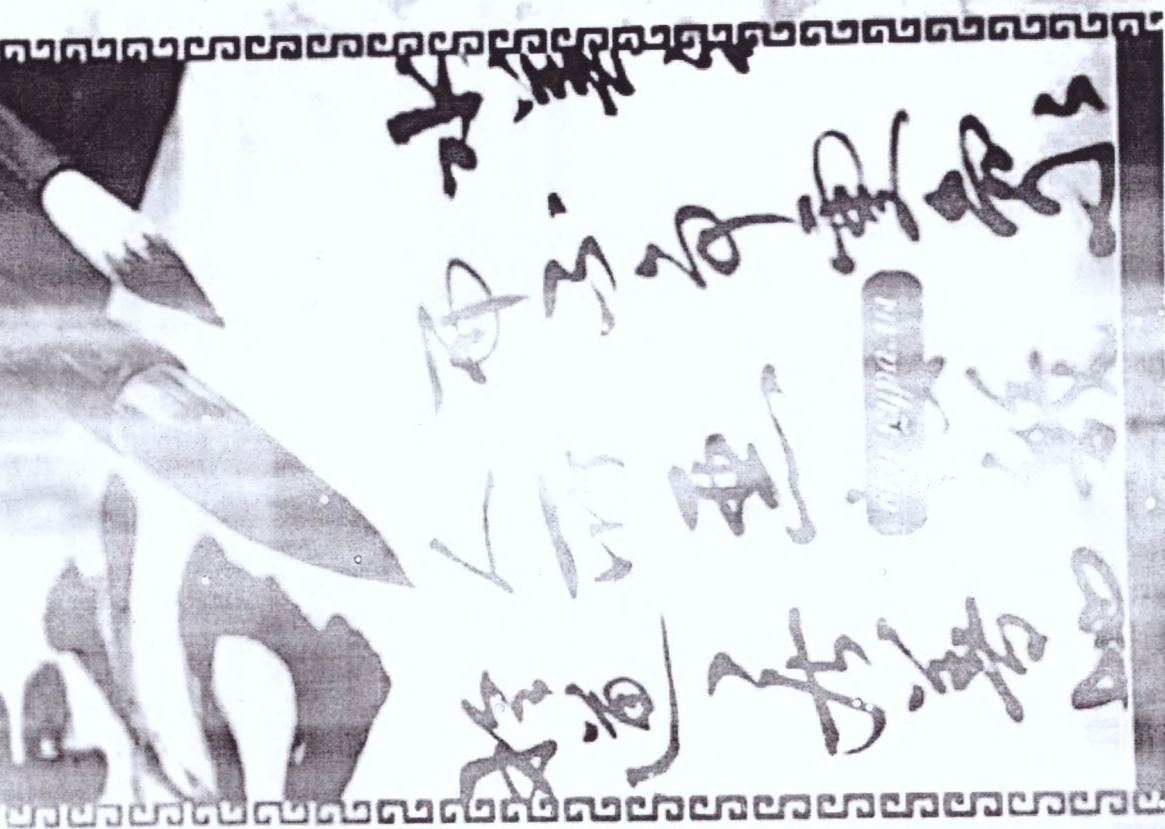

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛМАТЫ АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР УНИВЕРСИТЕТІ

Г. АЛИХАНҚЫЗЫ

ҚЫТАЙ ТІЛІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ

道法自然

道法自然

道法自然

УДК 811.58:373
ББК 81.2 Қыт-923
А 44

Шкір жазғандар:

*Әл-Фараби атындағы Қазоқ ұлттық университеті,
шығыстану факультеті, қытайтану кафедрасының доценті,
PhD – Ұ.О. Досымбекова*

*Д.Н. Гумисев атындағы атындағы ЕҰУ,
филология факультеті, қытай тілі кафедрасының доценті, т.ғ.к., PhD –
Ахметбек Сұлжан*

*Абай атындағы Қазоқ ұлттық педагогикалық университеті,
шығыс филологиясы және ауқымсыз кафедрасының PhD – Айтқазы Сажида*

Алиханқызы Г.

А 44 Қытай тілін оқыту әдістері: Оқу құралы / Г. Алиханқызы. – Алматы: Абай атындағы ҚазҰПУ: «Ұлағат» баспасы, 2020 ж. – 107 бет.

ISBN 978-601-298-878-9

Ұсынылып отырған «Қытай тілін оқыту әдістері» оқу құралы үш бөлімнен тұрады. Оқу құралының бірінші бөлімінде қытай тілін үйренудің бастапқы әдістері келтірілген. Оның ішінде үшінші қытай тілін үйренудің атқаратын ролі, дыбыс ыргағы және оның түрлері қытай тіліндегі проглифтердің дыбыс жазуға арналған сызықтар және оның көп кездесетін түрлері мен жазылу тәртібі сонымен қатар, проглифтердің қосалқы бөліктері қарастырылған. Екінші және үшінші бөлімде қытай тіліндегі грамматиканы үйренудің негіздері, сөз таптары, олардың ерекшеліктері, сөйлемнің қытай тіліндегі құрылымы, қытай тіліндегі сөйлем мүшелерін анықудың тәсілдері және жиі кездесетін тыныс белгілері сипатталады. Сонымен қатар, оқушыларына қытай тілі негізінде келтірілген тест тапсырма-лары, сөздіктер, пайдаланылған мәтіндер және қосымша бар.

Ұсынылып отырған оқу құралының оқырмандарға түсінікті болу үшін, анықтама және мысалдарына қытай тіліндегі оқытушылармен келтірілген. Бұл оқу құралы жоғары оқу орынының студенттеріне, қытай тілін оқығышына үйренуші оқырмандарға арналған.

УДК 811.58:373
ББК 81.2 Қыт-923

ISBN 978-601-298-878-9

© Г.Алиханқызы, 2020
© Абай атындағы ҚазҰПУ, 2020

МАЗМҮНІ

Сөз	4
СІПЕ	5
1-БӨЛІМ. ҚЫТАЙ ТІЛІН ҮЙРЕНУДІң АЛДЫҢШЫ БАСПАДАҒЫ	
1.1 PINYIN 拼音-нің қытай тілін үйренудегі ақпараттың ролі	7
1.2 SHENG DIAO 声调 дыбыс ырғағы немесе тегінің (тон) және оның түрлері	9
1.3 HANZIBIHUA 汉字笔画 және оның көп кездесетін түрлері	11
1.4 HANZI BI SHUN 汉字笔顺 жарылу тәртібі бойынша перографтерді есте сақтау әдістері	12
1.5 PIAN PANG BU SHOU 偏旁部首 Қытай тіліндегі перографтердің қосалқы бөліктері және перографтерін үйрену әдістері	13
1.6 Қытай тілін шет тілі ретінде оқыту және сөздерді білу практикасының жолдары мен әдістері 汉字的教学方法	16
1.7 Оқыту әдістемесі бойынша қытай тілінде кездесетін сұрму-жауаптар	18
2-БӨЛІМ. ГРАММАТИКА - ТІЛ ҮЙРЕНУДІң НЕГІЗІ	
2.1 Грамматика – тіл үйренудің негізгі сатысы	21
2.2 Сөз таптары	22
2.3 Сөз таптарының ерекшелігі	47
3-БӨЛІМ. 句子的构造 СӨЙЛЕМНІң ҚҰРЫЛЫМЫ	
3.1 句子 Сөйлем	52
3.2 Қытай тіліндегі сөйлем мүшелерін айырудың тәсілі	54
3.3 Үнемі кездесетін таныс белгілері	67
Тест тапсырмалары	69
Сөздік	92
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі	101

Тіл – адам қатынасының аса маңызды құралы. Адамды адам ететін де, халықты халық ететін де – тіл. Жашы халықтың әлемді қалай жетімен түсінетін тіл арқылы білуге болады, ол халықтың жаны мен қасиеттерінің, ерекшеліктерінің бейнесі. Тіл арқылы белгілі бір ұлттық-мәдени қоғамның мүшесі ретінде жеке дара тұлға қалыптасады. Адам белгілі бір этностың өкілі ретінде тіл арқылы әлемді пайдалы. Тіл қоғам үшін өте маңызды. Дегенмен, кез-келген шет тілді үйрену – ығты мен маданиетшілікті қажет етеді. Яғни қажеттілік туылдаса, алымның ниеті болса, тіл үйрену қоғамдағы қиындық туғылмайды. Ал тіл үйренуші алым алғашқы ретте сол тілді үйренудің бастапқы сатысына көңіл қойып отырады.

Алғашқы тіл үйрену кезеңінде тоқсан күрсе студенттерінің оқуға деген талпынысы, ынтасы тым жоғары болып, белсенділіктері де жоғары болады. Ал кейін келе, олардың қияматты және жекелеген жұмыстары көбейіп, оқуға деген ынтасына да байулай түседі. Сондықтан оқу бағдарламасы бойынша студенттердің ақпараттық құралы білім негізін дұрыс қалау – жалпы тіл үйренудің маңызды бастамасы саналады. Оқу жайттарды ескере отырып, қытай тілін меңгеруе оның бастауыш негіздерінің қалауына кетіп қойып болу қажет деп есептеймін. Оның үстіне қытай тілін үйрететін қазақ тіліндегі оқулықтардың аздығы, қытай тілін үйренуге ниет танытқан қазақ тілді мамандардың қажетті шарттары – атылған еңбектің дүниеге келуіне кесті себептердің бірі.

Абай атындағы Қазақ Ұлттық педагогикалық университетіндегі филология және көптеген білім беру институтының Шығыс филологиясы және аударма кафедрасы білім беру саласында белсенді жұмыстар атқаруда, соның ішінде шығыс тілдерін үйретуге қатысты бірталай оқу әдістемелік құралдарын шығарып келеді. Сонымен қатар кафедраның мамандары осы тақырыптағы ғылыми жұмыстармен де үнемі шұғылдануда. Халықаралық қатынаста маңыздылығы артқан қытай тілін жастарға танытуды мақсат етіп оқытуға кафедра оқытушылардың еңбегі арқау.

Ұсынылып отырған жаңа оқу құралының авторы, осы кафедраның оқытушысы, жоғары педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор Алтынханқызы екі елдің білімімен бірдей сусындатын. Ұзақ жылдық ұстаздық тәжірибе мен үнемі өсетін білімді келешек ұрпақтың бойына сіңіруді мақсат етіп, осындай оқу құралын назарларымызға ұсынып отыр. «Қытай тілін оқыту әдістері» атты бұл оқу құралын жарыққа шығарудағы тіл білгіштерінің бір себеп, қазіргі таңда қазақ тілінде жазылған қытай тілі оқулықтарының тапшылығы.

Сондықтан, бұл оқу құралы қытай тілін үйренушілерге, жоғары оқу орнының студенттеріне және жалпы оқырман қауымына пайдалы болатын хак.

К.Н. Мирзоев, ф.ғ.д. профессор

Абай атындағы ҚазҰПУ

Шығыс филологиясы және аударма кафедрасының меңгерушісі

Г.А.Ахметжолды

ҚЫТАЙ ТІЛІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ

Әдебиет

Бас редактор: Т.Т. Әлиқаров
Редактор: Ә.С. Сәлімов

Басуға 16.06.2020 ж. қабылдана. Пішімі 60x84 ¹/₁₆.
Кіріп түрі «Times New Roman» Жазу басылымы. Сықтықкор қағазы.
Көлемі 6,5 б.т. Тірмешіні 108 дана. Тапсырыс 282.

150010 Алматы қаласы Достық даңғылы, 13
Абай атындағы ҚазҰПУ

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің
«Улағат» баспасының баспаханасында басылды.